

Til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

**Svar på høringsnotat av NOU 2014:9,
Forslag om ny adopsjonslov
frå
Human Rights Alert – Norway
03. mars 2015.**

Human Rights Alert-Norway(HRA-N) er en menneskerettsorganisasjon, NGO, som jobber for å forhindre brudd på grunnleggende menneskerettigheter i Norge, og bedre rettsikkerheten for barn og foreldre.

HRA-N ønsker med dette å gi sitt tilsvarende på høringsnotat fra NOU 2014:9 Ny adopsjonslov.

Vi svarer generelt og har unnlatt å dele inn i punkt da vi først og fremst er opptatt av å sikre fosterbarn og deres biologiske familie.

Vi vil til å begynne med understreke at vi er innforstått med at det finnes reelle barnevernssaker, og at det finnes barn som ikke kan bo hjemme hos sine foreldre. Men dette gjelder kun et lite antall i forhold til de som i dag blir tvangsplasserte av norsk barnevern.

HRA-N har i de siste par år blitt kontaktet av flere voksne ungdommer som har vært langtidsplasserte i offentlig omsorg, og hvor de har bedt om hjelp til å opprette kontakt med biologisk familie. Det vi opplever i disse sakene er kun tragedier. Tragedier skapt av offentlig ansatte i et system ute av drift med "barnets beste" som argument.

Flere av disse ungdommene har blitt utsatt for vold og seksuelle overgrep fra offentlig ansatte (fosterforeldre og institusjon) mens de var under barnevernets omsorg og annen grov barnemishandling. Det ser ut for at "alt er tillatt" så lenge man er godkjent av BUFETAT.

Det disse ungdommene har felles er den ensomhetsfølelsen de beskriver. At de har gått gjennom barndommen og ungdommen med en sorg og savn etter sine foreldre, sine søsken og sin biologiske familie.

Vi har heldigvis greid å opprette kontakt med familie for en del av disse, men vi vil aldri make å gi disse og deres familier tilbake det de har mistet gjennom mange år, ei heller slette de dype sår som de bærer på grunnet uvett av offentlige ansatte som bruker "barnets beste" som argument for å fortsette sine overgrep.

Det vi også ser er at når disse ungdommene selv får barn blir også deres barn tvangsplassert, som oftest med argumentasjonen at "de har ikke omsorgskompetanse". Man skulle trodd at barn som selv ble tvangsplasserte helt ned i småbarnsalder, har blitt lært denne omsorgskompetansen av sine fosterforeldre, på institusjon eller av barnevernsansatte. Barnevernet og deres ansatte har i flere år hevdet at "omsorgssvikt varer i generasjoner" Kanskje de som er lesere av dette svaret snart våkner og ser at det kanskje er "overgrep fra det offentlige som varer i generasjoner.

Når regjeringen nå foreslår at det skal bli enklere å adoptere fosterbarn vil vi si noe om den manglende rettsikkerhet som er i barnevernssaker.

HRA-N ser at de klageinstanser som skulle ivareta rettsikkerheten, ikke gjør den jobb man kan forvente. Dette være seg i barnefordelingssaker og/eller i barnevernssaker. Vi ser at både politi, fylkesmenn, Helsetilsyn, Sivilombudsmannen og Domstoladministrasjonen avviser godt begrunnede klager uten å realitetsbehandle disse. Klageadgangen fremstår således som illusorisk.

“Barnets beste” har dessverre vært misbrukt av bv-tjenesten i alt for mange situasjoner, og dessverre uten at andre helt uavhengige og mer seriøse personer kan være enig i hva som er til det beste for det aktuelle barnet

i det aktuelle tilfelle. Det må derfor bli slutt på direkte misbruk av “barnets beste”, som eventuelt må defineres meget grundig for hvert enkelt tilfelle.

Det er videre aktuelt å fokusere på EMK art. 3, Forbud mot tortur, hvor det står: “Ingen må bli utsatt for tortur eller for umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.” Denne artikkel kan vi gjerne se i sammenheng med EMK art. 8, Retten til respekt for privatliv og familieliv.

1. “Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.”
2. “Det skal ikke skje noe inngrep av offentlig myndighet i utøvelsen av denne rettighet unntatt når dette er i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlig trygghet eller landets velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte den offentlige orden, helse eller moral, eller å beskytte andres rettigheter og friheter.”

HRA-N viser også til FN's BK art 9; 'Ingen barn skal skilles fra foreldrene sine mot deres vilje, hvis det ikke er til barnets beste'. Til å vurdere FN's BK art 3 'til barnets beste' treng barnet en bistandsadvokat for å tale sin sak, og det bør være en foreldrerett å kontakte advokat. Barnevernsansatte er motparten til barnet i en barneverns sak, og har mange egne jobb-, karriere- og organisasjonsmessige interesser. Alle barnevernsaker som HRA-N har vurdert nøyte er fulle av dekontekstualiseringer og usannheter. Forvaltningslovens §§ 11 og 17 ser ut til å ligge i nederste skuffe på de fleste barnevernskontor når de er i kontakt med barn og biologiske foreldre.

Høyesterett avsa nylig en dom (HR-2015-206-A) som omhandler utlendingsrett, hvor det heter: ".....Samtidig fikk hun avslag på søknad om oppholdstillatelse for familiegjening med datteren på fem år, som er norsk statsborger. I søksmål fra mor og datter kjente Høyesterett begge vedtak ugyldige og avsa fastsettelsesdom for at vedtakene var i strid med EMK artikkel 8. Det ble innledningsvis konstatert at datteren hadde rettslig interesse både i gyldighetssøksmålet og i fastsettelsessøksmålet, jf. tvl. § 1-3. At et eventuelt konvensjonsbrudd ville kunne utgjøre et prejudisielt rettsforhold i et parallelt gyldighetssøksmål, reduserte ikke den rettslige interessen i å få dom for konvensjonsbrudd. I gyldighetssøksmålet konstaterte Høyesterett at det var en saksbehandlingsfeil at datteren ikke var part ved utledningsmyndighetenes behandling, og at den faktiske tvangssituasjonen en utvisning av moren ville medføre for datteren, ikke kunne likestilles med et vedtak om å utvise egne statsborgere. Høyesterett viste deretter til Grunnloven § 102 og § 104, og konstaterte at barnets interesser inngår som et tungtveiende element ved forholdsmessighetsvurderingen etter Grunnloven § 102."

Her ser vi at Høyesterett sier at et barn på 5 år har partsrettigheter i en utlendingssak. Dette må også gjelde for norske statsborgere, og **spesielt for barn under offentlig omsorg.**

HRA-N ser ikke noen grunn til at barn skal ha dårligere rettsikkerhet i sivile saker enn i straffesaker som t.d. 22. juli-saka.

Om manglende rettstryggleik, ein uttale i VG 09.09.2010 frå Gro Hillestad Thune:
<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/artikkel.php?artid=10068581>

Sitat: «Hun mener regjeringens forslag om å lovfestet barnevernsbarnas rett til å bli hørt i sin egen sak, er helt unødvendig.

- Reglene er på plass, bestemmelsene i barnevernloven og menneskerettighetsloven burde være tydelige nok. Problemet er at reglene ikke følges, sier Thune.

Hun mener at barnevernsbarna ikke trenger flere rettigheter på papiret.

- Det barna som ikke blir hørt i sin egen barnevernssak først og fremst trenger, er bedre klagemuligheter. I dag er de i praksis rettsløse, sier den erfarne menneskerettighetsadvokaten som i 15 år var medlem av menneskerettighetskommisjonen i Strasbourg.»

og videre sier hun;

«FNs barnekomité har gang på gang stilt spørsmål ved om alle norske kommuner virkelig er i stand til å etterleve menneskerettighetene i sin daglige praksis, sier hun.

Hun foreslår å oppnevne et offentlig utvalg som utreder barnevernsbarnas faktiske rettsvern og om rettighetene deres i menneskerettighetsloven blir respektert i praksis.»

Dette støtter HRA-N fullt ut!

HRA-N har klagt inn saker til dei fleste med tilsynsfunksjon kva gjeld barnevernssystemet, og alle gir barnevernssystemet medhald, sjølv om det ligg svært god dokumentasjon bak. Ingen tek ansvar for å gå inn i det som blir rapportert; det ser ut som det blir oppfatta som hevn og sverting. Det er eit fragmentert system; derfor fungerer det som om alt er lovleg for barnevernssystemet. Men det er vel slik staten Norge vil ha barn som ei vekstnæring.

Barn si rettssikring blir pulverisert ved all fragmentering fordi alle desse såkalla hjelparane til barnet og tilsynspersonane, som oftast snakkar barnevernet si sak og ikkje for barnet når ein går nærare inn i ei sak.

I tv programmet «Brennpunkt» NRK 22.04.2014: <http://tv.nrk.no/serie/brennpunkt>

I programmet fekk vi kunnskap om bindingane mellom sakkyndige psykologar og barnevernet som lønna dei. Men bindingane innan systemet er mykje meir omfattande, enn det som kom fram der, når vi vurderer sakspapirer og snakkar med dei involverte.

Korleis barnevernet bygg opp ei sak kan du lese i boka «Maktovergrep og justismord», som inneheld alle sakspapira pluss kommentar frå bestemor si dagbok:

<http://www.haugenbok.no/resverk.cfm?st=free&q=maktovergrep%20og%20justismord&p=1&r=1&cid=182729>

HRA-N ønsker også å referere noko av det psykolog Haldor Øvreide sa i Brennpunkt programmet 24.04.2014: At «omsorgsovertakelse av et barn er den viktigste avgjørelsen i rettsapparatet. Det er viktig med åpenhet i forhold til relasjoner mellom psykologer og barnevernet. Og videre sa han at barnet skal kunne selv se i ettertid at andre tok en rett avgjørelse for deres liv.» Mot slutten av programmet blei det vist til at det blir tatt barn rett etter fødsel. Rett etterpå kjem Øvreide igjen til orde og seier at omsorgsovertakelse av barn under skolealder er en for stor oppgave for en enkelt psykolog. Det bør gjøres

av en gruppe eller på institusjon slik at det kan skje på en betryggende måte, for det har jeg ikke tillit til at det skjer i dag.»

Vi viser til slutt til rapport fra 2013:8 adopterte barn, ungdom og voksne som viser til at adopterte barn skårer lavere i de fleste av livets situasjoner:

Lavere kognitiv kompetanse, dårligere skoleprestasjoner, økt risiko for lærevansker, høyere prevalens (forekomst) for psykiske lidelser totalt sett, mere adferdsvansker, økt bruk av psykofarmaka, større utbredelse av alkohol- og rusmisbruk, høyere forekomst av suicid og suicidalforsøk enn normalpopulasjonen, forhøyet mortalitet i forbindelse med alkoholrelaterte dødsårsaker. I tillegg har adopterte høyere kontakt med psykiatriske institusjoner enn normal populasjonen.

HRA-N spør på grunnlag av dette: Er adopsjon til barnets beste? Eller er dette forslaget igjen et tegn på at arbeidsplasser i systemet må opprettholdes for enhver pris?

HRA-N ber på bakgrunn av dette at regjeringens forslag om adopsjon av fosterbarn ikke blir tatt til følge.